

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoklija do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Oklic na vse po suši in raznih škodljivcih prizadete posestnike.

Vsak, kdor ne bo v stanu, svoje živine z lastno krmo čez zimo prerediti, naj se takoj obrne s primerno prošnjo na e. kr. okrajno glavarstvo, bodisi potom občine ali pa sam. Treba je navesti število živine in pa množino potrebne krme. Opozorjamo, da se na prepozno došle prošnje ne bo oziralo.

Obenem je treba prositi za travna semena, komur so različni škodljivci (ogreci, kobilice itd.) uničili travnike.

Kmetje, porabite ugodno priliko, da pomagata sebi in svojemu gospodarstvu!

Slovenska kmečka zveza.

Davek na vino.

Finančni minister Bilinski je naznanil nov davek na vino. Mislili smo, da dobimo do danes že cel zakonski načrt, toda načrt še ni izgotovljen, kakor nam zatrjujejo tudi naši državni poslanci. Ker pa je stvar vendar velezanimiva za naše vinogradnike, zato nam ne dostaja drugega, kakor da prinesemo dosloven govor finančnega ministra, s kojim je naznanil nov davek. Tudi iz tega govora bodo naši čitatelji že posneli temelje, na katerih bo sezidan načrt. Govor se glasi:

Sedanji davek na vino se je določil leta 1829 in je zelo neugoden. Neugoden že zaradi tega, ker je izvzemši Dalmacijo, ki je davka prosta, in izvzemši tako zvana zaprta mesta, popolnoma narobe nastavljen, posebno za vinogradnike po deželi. Obdačeno je namreč samo tisto vino, ki pride samo v majhnih merah, to je pod 50 litrov v promet. Torej so obdačeni le ubožni ljudje; isti, ki kupi čez staro vedro, čez 56 litrov, oziroma proda, je docela davka prost. Davek sam na sebi pa je visok; znaša za hl 3 K 94 vin.

Na leto se uporabi vina, izvzemši Dalmacijo in zaprta mesta, 3 1/2 milijona hektolitrov. Ako je obdačen vsak hektoliter s 5 K 94 vin., tedaj dobi država 16 do 17 milijonov. Pravzaprav pa dobi samo 6 milijonov. To pa radi tega, ker veliki uporabitelji vina

ne plačujejo nobenega davka, ampak le majhni; saj je obdačeno le tisto vino, ki se prodaja na drobno. Tako pride, da dobi država le malo davka, da je množina ljudi tega davka prosta, dočim so dežele in občine v najhujših škripcih. Ta davek se dobiva le s pogodbo, z zakupnino. Od dejanski uporabljenih vin ni tu nobenega govora, zato ta davek ne more biti podlaga za odmero deželnih in občinskih davkov.

Laško rečem gospodom iz lastne izkušnje, da živimo z nekaterimi deželami, tudi z Moravsko, v najslabših odnošajih, ker jim ne moremo priznati neizmerno visokega vinskega davka, in ker one z malim davkom vsled zelo male državne podloge seveda ne morejo izhajati.

Prišli smo do prepričanja, da se mora z oziranjem na ta davek storiti dvoje: davek mora biti splošen, mora se prirediti po splošni uporabi vina in mora se znižati, ker bi bil davek 5 K 94 vin. v resnici mnogo previsok, ako bi se vsako vino obdačilo. Predlagamo torej, da se uvede splošen vinski davek, in sicer na ta način, da nimajo pridelovalci vina pri tem nič opraviti; da se pa pridelovanje ne oškoduje, in da pridelovanje in, recimo čisto odkritosrčno, pridelovalci vina ne bodo nasprotovali davku, damo jim vino za domače ljudi davka prosto, in začnemo z nadzorovanjem šele pri odvažanju vina od pridelovalca ali naravnost v skladišča, kjer je tudi še davka prosto, ali h kupčevalcu, kjer se plača davek. Tržci na drobno, oziroma uporabitelji ga bodo morali plačati. Le pri vinotrhcih in takozvanih gostilnah „pod vejo“ bi naj bila nekaka pogodba, ki bi zabranjevala morebitne neprilike.

Usojamo si predlagati, da se zmanjša davek od 5 K 94 vin. na 4 K in menimo, da lahko na ta način, ako odračunamo od splošne uporabe 5 milijonov hektolitrov 1 milijon hektolitrov na zaprta mesta in 1/2 ali 3/4 milijona na Dalmacijo, s 3 1/2 milijona hektolitrov in z ozirom na izdatke, računamo z davčnim dohodkom na 13 milijonov kron, tako, da bi še ostalo 7 milijonov kron.

Prepričan sem, da bi spadal ta davek k onim malim, ki niso tako popolnoma nepriljubljeni, ker, kakor rečeno, dežele in občine na uravnavo tega vprašanja že skoro čakajo. Da bi se pa kdo nad tem davkom veselil, pač ne verjamem. (Veselost.)

Gospodje! Ta davek se opira na obdačenje vsakega vina brez ozira na kakovost. Znano pa je, da je ena najvažnejših zahtev pri davkih, da se ozira na kakovost pri uporabi. Hočemo k splošnemu

vinskemu davku uvesti še tudi davek na vino v steklenicah.

Vidimo pa, da je ta davek v resnici utemeljen, ako se uporaba obdači. Kakovost se zelo lahko razločuje in tudi davek se zelo lahko izterja, ako se lastnika prisili v to, da rabi etikete (napisne listke), ker se nabere davek s posebnim davčnim znakom in je davkoplačevalec pod nadzorstvom občinskega. Razločevali bi pri tem med penečim in nepenečim vinom.

Pri penečih vinih bi se moralo ozirati na to, da pridelovanje penečih vin zelo napreduje, in bi torej ne obremenili radi preveč te industrije. Prideluje se celo pristno francosko peneče vino. (Veselost in medklici.) Ako se ga na isti način in iz istih snovi pripravi, kakor na Francoskem, potem je pač francosko. Pristen avstrijski, francoski šampanjec je. (Veselost.) Imamo 25 domačih tovarn. Predlagali bi torej tri oddelke, kolikor je pač vredno — vrednost mora biti na steklenicah označena — in sicer do 5 K 1 K, od 5 K do 10 K 2 K, in višje 5 K. Računamo z uporabo 1 1/2 milijona steklenic penečega vina, tako da se dobi okoli 2 1/2 milijona kron iz samega penečega vina.

Kar se tiče penečih vin, se mora samoumevno, ako se noče čisto malega uporabitelja pretrdo in nepravilno zadeti, celo pri malem začetju in potem poviševati. Napravili smo lestvico, ki začne, kolikor je pač vredno vino, s 5 vinarji. Za čisto navadno vino se lahko kondno zahteva 5 vinarjev. Začne se s 5 vinarji za eno steklenico do 1 krone, 10 vin. za 1 do 2 kroni itd. In sedaj pride tingtangl. Pridemo namreč tudi k steklenicam z nad 40 kron, ki sicer tega niso vredne, a se s tolikimi kronami prodajo. Gre se za to, da se dobi od najzadnjega uporabitelja davek. V zavodih, kjer se pije precej mnogo vina, se vzamejo silno visoke svote. Davek narašča od 5 vin. do 5 kron. Povprečno bi znašal davek na nepeneče vino okoli 20 vin. Ako se ta lestvica povprečno vzame in se uporaba tega vina računaj z 10 milijoni steklenic, bi znašal dohodek 2 milijona kron.

Kmetje niso krivi.

Govor poslanca Reškara v državnem zboru dne 28. oktobra.

Visoka zbornica! Nujni predlogi, ki se sedaj obravnavajo, so se od vseh strani že tako temeljito prefresovali, da je pač nepotrebno, da bi se bavil še s podrobnostmi, in posebno sta agrarna poslanca Kotlar in Stöckler stvar tako temeljito obrazložila, da

„Ne slabšo kakor tisoč drugih in tudi ne bolj. Za loveca dovolj dobro. In če postaneš moja žena, boš videla, da boš lahko shajala z menoj.“

A Katica se ni hotela takoj udati.

„Ti me hočeš za ženo, France? Potem mora biti vse med nama poprej na jasnem. Povej mi, ali se čutiš popolnoma nedolžnega ob gozdarjevi smrti?“

„Kako prideš do tega vprašanja?“

„Hm, tako; sanjalo se mi je, da si imel ti pri celu stvari roko zraven. In nisem imela več miru!“

„Pa saj veš, da je Tone to storil.“

„Seveda vem, da mora za zločin trpeti, moje sanje pa mi nočejo iz glave, in ne morem biti prej tvoja, dokler mi nisi prisegel, da si popolnoma nedolžen!“

France pogleda nemirno dekle, potem se pa nasmeji in reče:

„Zakaj bi tega ne mogel priseči?“

„Potem položi roko na križ in reči: Bog me kaznuj, če lažem!“

„Kaj ti ne pride na um?“ se skuša nasmejati.

„Na ta križ?“

„Da! Saj veš, da pokliče morilca po imenu in bi ta tega ne storil, ker bi moral nesrečno umreti!“

Lovec zdrži pogled dekleta.

„Vraga, kakšne neumne reči ti blodijo po glavi! Naj ti bo moja prisega dovolj, kaj je treba še drugih neumnostij?“

„Toraj ti ne položiš roke na križ?“

„K temu res nimam veselja!“

„Potem pa z Bogom!“

Katica stori, kakor bi se hotela oddaljiti.

(Konec prihodnjik.)

PODLISTEK.

Roka ob križu.

(Dalje.)

„Pojdi torej z menoj k županu, da tamkaj ponoviš, kar si meni povedal. Potem dobiš denarja, da si ga lahko zopet privoščiš, prej ne.“

„Rad grem s teboj. Boš videla, govoriti znam kakor knjiga, če je treba.“

Par minut pozneje je bilo zbranih pri županu več prič in smolar je povedal še enkrat, kar je vedel in znal. Vsi so srčno želeli, da bi se kmalu izboljšala Tonetova zadeva. Že od tega, kar je povedal smolar, so pričakovali veliko, ako bi se tudi ničesar drugega ne našlo.

Katica si je med tem še tudi ves nadaljni načrt izmislila, ki ga zdaj tudi drugim pove. Danes mora itak na Brdo. Na povratku pojde prav blizu mimo gozdarjeve hiše. Mladi gozdar, ki je ob tem času navadno doma, jo boče gotovo spremljal. In ona bo šla po poti mimo križa in kapelice, ki je v bližini in tako se mora vse izkazati.

„A k temu rabim pričo“, meni dekle. „Nekaj mož mora biti skritih za kapelo, da vse slišijo.“

Župan in učitelj ji obljubita pomoč. Določili so čas, ob katerem pride z gozdarjem mimo. Smolarja so pa med tem časom spravili v varno zavetje, da jim ne bi pokvaril podjetja.

Ze takoj opoldan se odpravi Katica na pot in pride mimo kapelice in križa, kjer je bil umorjen gozdar. Več takšnih križev je stalo v bližini, vsi napravljeni iz lesa, s kojega je bil sestavljen mrt-

vaški oder. Katica je hitro poiskala križ, ki je naznanjal gozdarjevo mesto, na kojem je bilo čitati:

„Brezbožna roka lovskega tatu ga je vstrelila pri izpolnjevanju dolžnosti svojega stanu.“

Mislila je na umrlega z nemo prošnjo, naj ji pomaga razkriti pravega morilca.

Ko pride na povratku mimo gozdarjeve hiše, prihi ti ta res ven in ji ponudi spremstvo. Dasi ji je bil iz dna duše zoprni, se naredi veselo vsled tega.

Med potjo ji je hvalil svojo novo službo ter začel namigavati, da mu ni zoperna in da bi jo vzel rad v zakon. A Katica se je narečila, kakor bi ga ne razumela.

V bližini kapelice je hotel France kreniti s pota ter napraviti ovinek — a Katica hoče ostati na glavni poti. Gozdar skuša ugovarjati, ko ga deklica vpraša:

„Kaj se mogoče bošš mimo križa iti?“

„Bal? Pred čim bi se bal?“, odgovori lovec, smeje se. „Bojim se samo, da bi me ti ne imela rada. Pojdiva po poti, ki ti najbolj ugaja.“

Ko prideta do križa, reče dekle:

„Dajva zmoliti očenaš za tega, ki tukaj spodaj leži!“

Med tem ga pa natanko opazuje.

France spremeni nekoliko barvo, ko pogleda na križ, a odgovori brez pomišljanja:

„Ce mu boče le kaj pomagalo. O vicah imam nekako svoje mnenje. Mislím, da žge že dovolj na tem svetu, da za onega ne preostane več veliko; se pač gre za to, kakšno vest ima kdo.“

„France, kakšno vest imaš ti? Dobro ali slabo?“ vpraša Katica naglo.

nimam pravzaprav nič več novega pristaviti. Poskusil bi samo še dokazati, da nikakor ni — ne prej in ne sedaj — bil ali je kmetovalec kriv podražanja živil.

Valecenjeni gospodje! Kmetovalec je že s tem zadovoljen, ako za svoj izdelek toliko dobi, kolikor je sam zanj izdal — a tudi to se zgodi v najredkejših slučajih. Dokaz za to je vedno nazadovanje kmetijstva, ki je, kakor mislim, skoro v vseh avstrijskih deželah enako.

Pri podražanju živil se moramo ozirati v prvi vrsti na meso. Usojal bi si navesti razlike, ki so med cenami v naših krajih in onimi na Dunaju in v drugih velikih mestih. Na Spodnjem Štajerskem lahko dobite tam, kjer je živinoreja sploh še mogoča — kajti velik del dežel je suša in druge nesreče skozi skoro dve leti tako uničile, da je tam živinoreja skoro nemogoča — še danes meterski stot ali celo dobro rejni živali za 60 do 70 kron — pri nas so cene nazadovale — in srednje ali slabše blago je še mnogo cenejše. Da stane n. pr. tukaj na Dunaju enaka kakovost 90 do 100 kron, tega pač ni kriv kmetovalec. S tem je že tako dokazano, da je tisti, ki nosi krivdo, iskati kje drugje. Žal, tega nekateri nočejo. Da pa kmetovalec pri takih cenah ne more več izhajati, se bo pač splošno moralo priznati.

Vsako si lahko sam preračuna, ali lahko pri takih cenah redi živino.

Ker pa je dosedaj vsaj kmetijstvo temelj države bilo in bo najbrže tudi ostalo, zato je dolžnost vlade in vseh poštenih ljudskih politikov, da za to skrbijo, da se kmetu zagotovi obstanek.

Zalibog, ravna avstrijska vlada z nami tako po maščevsko, zdi se, da ima za vse druge stanove več srca in smisla, kakor za nas kmetovalce.

Pač se ji dovoli pogosto pove v obraz, kako stoji naše, razmere, a ona ima gluha ušesa. Če se zahteva kje kaka podpora, da ostane ljudstvo lahko vsaj na svoji grudi, se mora preleteti vsa ministrstva, in še potem je vprašanje, ali se je cilj dosegel. Z industrijo pa se ravna popolnoma drugače. Priznam, da je industrija velike važnosti za vsako državo, priznam tudi, da se mora za industrijo skrbeti, a bridko se bo maščevalo, ako se bo potem kmetijstvo zanemarjalo in samemu sebi prepustilo in takbrekoč se bo pomagalo, da se kmetijstvo uniči. (Poslanec dr. Krek: Glejati moramo na Angleško!) Gospodu, ki je napravil medklic, sem zelo hvaležen za to, da me je opozoril ravno na Angleško. Tudi Angleška je bila svoječasno mnenja, da ni navezana na to, da bi bila agrarna država, in je podpirala le industrijo. Kaj čela Angleška danes? Danes se zopet trudi, da naseli kmete in da uvede zopet boljše kmetijstvo. Uvidela je že, da se brez kmetijstva tudi industriji ne more dobro goditi.

Naša vlada pač skrbi tudi za nas, pa v katerih stvarih! Pride z novimi davčnimi predlogi, katere, kakor si misli, prav lahko prenašamo. Pride z davkom na žganje in noče napraviti niti razlike med žganjarno za spirit in domačo žganjarno; pride tudi z novim davkom na vino. To se je pač zgodilo v najneprimernejšem času. Saj je splošno znano, da vinogradnikom na Avstrijskem zelo huda preda. Imamo v Avstriji pač tu in tam, kar se tiče množine, kako dobro vinsko trgatve, toda kakovost vin je, kakor znano, letos zopet slabša, in celo boljše lanska vina se ne dade vnovičiti. In kljub temu se še hoče sedaj zahtevati tudi davek od vinogradnikov. Morebiti se bo reklo, da se pridelovalcem vina ne bo naložil davek. Toda na to ne dam mnogo, kajti prepričan sem, da se bo pridelovalec tudi v bodoče izrabljalo, kar se že danes godi, kajti vsak veletrežec bo razumel stvar tako urediti, da se bo davek navalil zopet na pridelovaleca.

Ako se skoro samo pridelovanju nalagajo breme, kako se naj potem na drugi strani dobi cen živine? Odkod naj ga vzame in kdo ga naj sploh prideluje?

Jasno je, da so plače naših delavcev poskočile najmanj za 100 odstotkov. V tem ne stoji kmetijstvo nikakor za mesti in industrijskimi kraji. Tudi kmetijstvo mora industriji slediti, kajti če bi tega ne storilo, bi noben človek ne ostal več na deželi kot delavec. Saj je že samo na sebi mestno in industrijsko delo ugodnejše, nego delo na deželi, zato nikdo ne ostane rad na deželi, razven tega, ki ga družinske in druge razmere k temu silijo.

Drugo pa pogršam, in to je davek na pivo, ki ga je pustila vlada pasti. Rad bi pa vendar rekel, da ... (Poslanec Kadlčak: Toda mi jo dobimo na deželo za zboljšanje deželnihih financ!) To je že mogoče, toda mi jo dobimo tudi na Štajerskem, to ni nikakor izključeno, ako pri tem ostane, se nas bo od dveh strani napadlo.

Toda en davek bi bil posebno rad videl, ako bi ga bil gospod finančni minister predložil, namreč davek na lepoticje. Menim, da mi pač ni treba dokazovati, da je na Avstrijskem dovolj lepoticja.

V uvodu sam rekel, da pride pri draginji, posebno pri draginji živil, v prvi vrsti meso v poštev. Toda ne samo meso je drago, vsak predmet, ki ga mora tudi kmetovalec kupiti, je postal dražji in se je cena bolj zvišala, nego našim pridelkom. Lahko dokazem s številkami, da so se zvišale cene pri naši živinoreji kvečjemu za 5, večasih tudi za 10 odstotkov, med tem ko skoro ne morem verjeti, da bi morali za predmet, ki ga moramo mi kupiti, plačati samo 25 odstotkov več, ampak pride predmet mnogo dražje.

Ako se pa hoče živinorejo povzdigniti, se mora za njo tudi nekaj storiti, in v prvi vrsti se morajo doseči take cene, da moremo izhajati.

Ako se tega noče, ako se hoče nasproti delovati, potem vsa druga sredstva nič ne pomagajo. (Priitjevanje.)

Navedel sem tudi, da naše cene nikakor niso previsoke. Treba je le za to skrbeti, da se enkrat cene za pošiljanje znižajo (Poslanec Grafenauer: Medkupčija!), da se medkupčija odpravi, da se pošiljanje hitreje izvršijo, ko dozdaj. Noben kmetovalec si ne upa poslati enega vagona živine na Dunaj. Prvič so tarifi že sedaj silno visoki (Poslanec dr. Benkovič: In južna železnica je hoče se povišati!) in hoče se je še povišati. Kdo naj nosi ta bremena? Drugič traja pošiljanje več dni, in živina pride semkaj v takem stanu, da je že človek res ne pogleda, več rad, in se torej težko proda. Ako bi se hitreje pošiljalo, bi se gotovo tudi oddaljeneje dežele potrudile, da bi živino od tam vvažale, kar bi zelo veliko pripomoglo k znižanju draginje živi. (Medklici.)

(Konec prihodnjic.)

Državni zbor.

Zadnji petek, dne 29. novembra se je končala razprava o draginji živil. Izmed slovenskih poslancev je govoril poslanec Roškar, kojega govor smo začeli danes objavljati. Trije liberalni poslanci, Ploj, Ježovnik in Roblek se seveda niso oglašili, vendar pa njihovi listi venomer pišejo, da le oni kaj storijo za kmeta. Govorniki, ki so zastopali kmečko stališče, so krepko odbijali napade socialdemokratov in liberalcev, ki pravijo, da so kmetje krivi draginje živil. Izvolil se je odsek 52 poslancev, ki bo preiskoval, kje je krivda draginje in bo priporočal primerne odprave.

Isti dan se je sprejel tudi predlog, da naj se odsek za ljudsko zavarovanje posvetuje tudi takrat, kadar ni zasedan državni zbor.

Potem pa je razglasil predsednik, da tekoči teden ne bo zborničnih sej, ampak samo seje odsekov. Toda teh odsekovih sej ni narekovala skrb za delovanje odsekov, ampak strah Nemcev pred slovansko ogorčenostjo. V soboto, dne 30. nov. so namreč Nemci prisilili, da sta češka ministra Braf in Začek izstopila iz ministrstva. Ker bi pa Slovani ne prenašali mirno, ako bi prišel Bienerth ta teden s samimi Nemci pred zbornico, zato so rajši odpovedali zbornične seje in napovedali zborovanje odsekov.

Češka ministra Braf in Začek sta dala ostavko. Cesar je ostavko sprejel. Sedaj je Bienerthovo ministrstvo, izvzemši dveh Poljakov, popolnoma nemško. Tako se na nečuden način izzivajo slovanski poslanci imajo večino v zbornici in v državi. Naši liberalci pa se še vključ temu čudijo, ako tudi našim poslancem zavre kri in se branijo pred nemškim nasilstvom. Zakaj sta šla Braf in Začek? Nižjeavstrijski, gornjeavstrijski, solnograški in predarški deželni zbori so sklenili zakone, ki proglašajo nemščino za deželni jezik. Ker se pa v teh deželah, posebno pa na Nižjeavstrijskem nahaja mnogo Čehov, je samoumevno, da se Čehi na vse kriplje branijo. Toda Bienerth se na to ni oziral, ampak predložil zakone cesarju v potrjenje. Za tako postopanje seveda češka ministra ne moreta biti sodgovorna, zato pa sta odstopila. Pravijo, da bodo Nemci poklicali dva češka uradnika na njih mesta, seveda taka, da bosta Nemcem ljuba.

Pravijo, da bo začel državni zbor zopet dne 9. novembra delovati. Toda zelo dvomimo, kajti Slovani se še zaradi teh nečuenih dogodkov tudi do tega dne ne bodo pomirili. Niso vsi kakor naša liberalna trojica na Dunaju, ki si dajo tam od vlade vse dopasti, doma jo zaradi vsakega imenovanja napadajo.

Poslanci Roškar, Pišek in tovariši so vložili dne 29. oktobra predlog, s katerim zahtevajo, da naj vlada prispeva primerno svoto k šolskim stroškom. Nadalje so poslanci Roškar, dr. Korošec, dr. Benkovič in tovariši vložili predlog za izpeljavo železnice Purkla—Sv. Lenart—Ptuj—Rogatec—Brežice.

Politični ogled.

— **Novi davki.** Državni proračun za bodoče leto kaže primankljaja okoli 42 milijonov kron. Vrh tega je še treba plačati stare dolgove, tako, da potrebuje finančni minister prihodnje leto okoli 400 milijonov kron za pokritje dolgova. Za to pokritje bi naj služili novi davki, ki bi se upeljali na kisle vode, sodavico, žvepljenke. Zvišali bi se davki na žganje, vino, osebno dohodnino in na previsoke obresti pri podjetjih.

— **Na Ogrskem** še vedno nimajo novega ministrstva. Sedaj se govori, da se bodo Košutovci razcepili. Isti, ki na noben način nočejo skupnega gospodarstva z Avstrijo, bodo izstopili iz stranke, drugi bodo pa ostali zvesti Košutu ter v zvezi z ustanovno in ljudsko stranko zopet prevzeli vladu. Pomenljivo je, da se je zadnje dni ustanovila na Ogrskem krščansko-socialna stranka, koje voditelj grof Šaparik je pri ustanovitvi izjavil, da se Ogrci ne

smoje loviti toliko za puhle besede, ampak delati za gospodarsko okrepitev. Splošno se sodi, da bo nova stranka uživala v visokih krogih veliko zanimanje.

— **Grško:** Na Grškem je upor mornarjev že zadušil. Salamis in otok Leros, ki so ju uporniki zasedli, sta zopet v rokah vlade. Večina ubeglih upornih častnikov in mornarjev je vjeta. Dne 1. t. m. je imel ministrski svet sejo, ki sta se je udeležila državna pravdnika areopaga in prizivnega sodnega dvora. Razpravljalo se je o zadnjih dogodkih. Sklenilo se je, da se bo sodilo upornika po meščanskem pravu ter se jih bo postavilo pred porotno sodišče.

Mala politična naznanila.

Dne 29. oktobra: V Budimpešti, in sicer v stanovanju obolelega ogrskega trgovskega ministra Košuta se je vršil včeraj ogrski ministrski svet, ki je bil pa brez uspeha. — V Sarajevu se je osnoval začasni odbor „Kluba Starčevićeve hrvatske čiste stranke prava“, ki je izdal oglas na narod, v katerem se obrača na rodoljube v Bosni in Hercegovini, da osnujejo po deželi krajevne klube. Stranka se postavi na zakonito priznan temelj. — Listi poročajo, da je prišlo med rusko in avstrijsko vlado do sporazumljenja glede ustanovitve ruskega konzulata v Pragi, ki bo veljal Rusijo letno 9000 rubljev. — Predsednik ameriške države Nicaragua je napovedal vojsko ameriški državi San Salvador. — Med Rusijo in Japonsko se vrše razni dogovori, ki bodo položaj na Daljnem Vzhodu popolnoma izpremenili. Umrjeni japonski minister Ito je nalašč zato prišel v Harbin, da se dogovori o temelju teh dogovorov.

Dne 30. oktobra: V dunajskih dobro poučenih krogih se govori, da utegnejo biti na Hrvaškem volitve preje razpisane, kakor se kdo nadeja. Ban Rauch namreč upa, da je zahteval koalicijske toliko udarcev, da jo pri volitvah gotovo porazi. — Cesar je sprejel istrskega deželnega glavarja dr. Rizziya v avdijenci. Rizzi je poročal cesarju o gospodarskih razmerah v Istri. — Ustava Bosne in Hercegovine bo razglašena v prvi polovici meseca novembra.

Dne 31. oktobra: Bolgarski kralj Ferdinand je pri svojem obisku na Srbskem tri četrt ure govoril s srbskim ministrskim predsednikom o podlagi za srbsko-bolgarsko zvezo. — Med grškimi častniki je nastal razpor. En del častnikov hoče, da brezpozorno odstopi vlada, da odstopi kralj in da se sprejme konservativne poslance in konservativne politike, druga skupina pa hoče mirnega razvoja. — Grški vojni minister je predložil zbornici predlog za vojsko zvezo s Turčijo. Večina je sprejela predlog z molkom. — Srbski princ Jurij je povodom ministrske krize v Srbiji pisal pravosodnemu ministru Ribaracu pismo, v katerem ga je pozival, naj umakne svojo ostavko, da ostane koalicijska vlada in da se preprači sestava Pašičevega ministrstva. Predvčerajšnjim se je bavil ministrski svet s to zadevo in sklenil, zaprositi kralja, da princea Jurija radi njegovega nepravilnega in protustavnega postopanja kaznuje.

Dne 1. novembra: Iz Aten na Grškem poročajo: Uradni list prinaša odlok, s katerim so sprejete ostavke grških princev z ozirom na vojaške časti. — Češki narodni svet je poslal cesarjevi kabinetni pisarni brzojavko, v kateri prosi cesarja, naj bi postav, sklenjen od nižjeavstrijskega, gornjeavstrijskega, solnograškega in predarškega deželnega zbora ne podpisal, ker te postavbe kruto žalijo čast češkega naroda. — Poljskemu klubu je podal češki narodni svet obžalovanje, da sta dva njegova člana, Bilinski in Duleba, podpisala protičeške postavbe.

Dne 2. novembra: Cesar je sankcioniral zakone, ki jih je sklenil nižjeavstrijski, gornjeavstrijski, solnograški in predarški deželni zbor. — V Perziji so vzbruhnili nemiri. — Radi ostavke srbskega ministrstva sta se odpovedala podprednika skupščine svojim častnim mestom.

Razne novice.

* **Iz pravosodne službe.** Dr. Karol Petriček pri okrožnem sodišču v Celju je izstopil iz pravosodne službe in stopil v pisarno odvetnika dr. Klasesetterja v Slovenjgradu.

* **Iz poštne službe.** V višji plačilni razred so pomaknjeni poštni poduradniki Karol Bucher v Mariboru, A. Šerak v Celju, Anton Musger v Radgoni, Jožef Gostinčič v Mariboru, Simon Kramer v Ptuj, Iyan Samide, Ivan Jes, Jožef Klug, Jožef Muršec, Jakob Vodopivec, Matija Bole, Prokop Kilišnik, Aleksander Černer, Nikolaj Boječko in Franc Brandstätter v Mariboru. — V pokoj je stopil poštni poduradnik Anton Krump v Mariboru.

Za sušo. Roškar in drugi štajerski poslanci so bili dne 28. oktobra pri poljedelskem ministru dr. Braču, ter mu ponovili svoje želje zaradi podpore po suši. Poljedelski minister je obljubil svojo pomoč.

* **Kletarski tečaj.** V primeru z drugimi, bolj naprednimi vinorodnimi deželami, je naše kletarstvo še na jako nizki stopinji. Zaradi tega je zlasti sedaj, ko je nastala potreba, da izvažamo vino, nujno potrebno, da se naši vinogradniki poprimajo boljšega kletarjenja, ter da pridelujejo dobro, okusno, čisto in stanovitno vino, ker je drugače nemogoče, s pridelki drugih vinorodnih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga gospodarju-vinogradniku še tako lepo groz-